

Costurile democrației

„Există granițe ale nonsensului
care nu trebuie depășite cu prea multă lejeritate.”

Adam Michnik

Teoriile nu sunt vinovate de eșec. Oricât s-ar putea ilustra eșecul teoriei neomonetare cu fenomenologia crizei actuale, adevărul este altul. Eșecul se datorează mariajului dintre teoria neomonetară și credința în infailibilitatea pieței. Un fel de unire cu o divinitate omnipotentă.

La drept vorbind, mariajul mistic a fost contractat de militanții teoriei neomonetare și de politicienii neoconservatori alimentați de ultimele forme ale fundamentalismului în varianta religiei libertariene. Primii erau, în fapt, practicieni ai controlului puterii prin bani, ceilalți erau executanți ai puterii în numele dreptului natural al celor care dețin baza materială a puterii.

Eșecul atribuit teoriei este, în realitate, eșecul instrumentării excesului de putere. Acea putere care se autoreproduce doar prin concentrarea avuției. Adică puterea politică focalizată pe deținerea tuturor puterilor, începând cu cea economică și militară, trecând la cea juridică și ajungând la cea științifică și civică. Este puterea pentru care controlul discreționar al libertăților este ceva firesc. Este puterea care tinde să fie absolută, în această stare, coruperea tuturor valorilor, înainte de toate a celor morale, fiind declarată un drept natural al puterii politice.

Eșecul teoriei neomonetare este vizibil în aceste condiții. Extracția ei liberală a fermentat, paradoxal, o licoare totalitară, creatoare de dependente. Din ceva destinat să fie binecuvântare s-a transformat în altceva, rău-vestitor. În locul sporului de bunăstare obținut prin instrumentarea rațională a lumii banului s-a ajuns la distribuția libertății prin voință minoritară.

Sinteza ține cont doar de antiteză, într-un fel în care istoria pare că nu are nevoie de teză. Adică ceva absurd de genul viziunilor esoterice în care lumea trebuie să fie cu susul în jos și cu dosul în afară. Nu doar relativizarea contribuie la noua derută a înțelegerii, ci și o nevoie întreținută pervers pentru absolutismul politic și controlul de tip totalitar, având suport în randamentul lor incontestabil.

Costul redus al ideii unice este argumentul inevitabil pentru respingerea tranzacției pentru că se dovedește... prea scumpă. Democrația devine cel mult o fațadă în spatele căreia se simplifică totul pentru a fi controlul ieftin.

Tentația este irezistibilă și se transferă achiziții din judecata economică în cea politică. Teoria neomonetară este jefuită de ideea guvernării indirecte de către radicalismul neoconservator pentru a o folosi în diminuarea costurilor de tranzație specifice democrației. În felul acesta, se falsifică teoria neomonetară și se golește de conținut democrația. Triumfă, în schimb, antitezele acestora.

Șocul produs siderează conștiințele. Reperete sunt tot mai distante. Minciuna – cel mai ieftin produs al minții – este considerată normă a reușitei. Corupția devine universul în care se justifică acțiunea și decizia politică. Vinovații sunt în afara acestui univers cu susul în jos și cu fundul în afară. Cinismul întemeiază confrerii în care se exercită ritualul exorcizării adevărului și dreptății. Granița dintre bine și rău este ștearsă. Lumea re trăiește *bing-bang*-ul cu noul dumnezeu al antitezei.

Desigur, după principiul hōlderian, crește și ceea ce ne salvează de pericolul întemeiat prin mariajul dintre teoria neomonetară și voința de putere. Reasumarea costurilor democrației este soluția la nodul gordian al exceselor politice. Fuga de extreme este înscrisă în natura umană. Mema moderației este puternică. Omenirea nu uită de eternitate chiar dacă oamenii sunt obsedați de timp. Ieșirea din timpul exceselor este o rezultată normală a eternității. Nu se întâmplă acum, dar mâine se întâmplă.

Acesta este mecanismul implacabil prin care speranța are mereu șansa să împingă lucrurile înainte. Prin el teoriile se lecuiesc de faptul că sunt creații eșuate, iar voința de putere își calibrează amplitudinea după costurile de tranzație ale sistemului democrației.

Balanța îndreptărilor și responsabilităților se reechilibrează.

Marin Dinu

Sumar

Relația dintre stresul ocupațional, inteligența emoțională și performanța profesională: un studiu empiric în Malaezia (publicat integral în secțiunea engleză a revistei)	
■ Azman Ismail, Yeo Suh-Suh, Mohd Na'eim Ajis, Noor Faizzah Dollah	3
Analiza impactului procesului de descentralizare din România asupra rezultatelor din sistemul public de sănătate	
■ Tudorel Andrei, Constantin Mitruț, Daniela L. Constantin, Bogdan Oancea	5
Analiza rezultatelor efective privind ortogonalitatea produselor software omogene	
■ Ion Ivan, Daniel Milodin	11
Principii de internalizare privată și publică a externalităților. O privire sinoptică	
■ Tatiana Moșteanu, Mihaela Iacob	23
Globalizarea financiară și noul capitalism	
■ Ion Bucur	31
Discrepanțe regionale în Uniunea Europeană	
■ Amalia Nicoleta Coman, Paul Coman	41

Notă: Autorii sunt responsabili de clarificarea dreptului de utilizare a informațiilor cuprinse în articole.

Revizie text:

Gabriela Ochiană

Tehnoredactare computerizată:

Nicoleta Bobocea

Coperta:

Alexandru Ion

Difuzare și abonamente:

Mircea Dinu Tel./Fax: 021/210.73.10; 021/210.63.07
021/210.63.08

Indexări în baze de date:

Research Papers in Economics (RePEc)

<http://www.ideas.repec.org>

Directory of Open Access Journals (DOAJ)

<http://www.doaj.org>

EBSCO Publishing

<http://www.ebscohost.com>

CNCSIS categoria B+

www.economieteoreticasiaplicata.ro; www.ectap.ro

Recepție texte: economia.ta@edeconomica.com